

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.] vedrørende Standningen af Dansk Spare- og Byggeforening. Som det vil erindres, tog Loven i første Række Sigte paa forskellige kollektive Opsparings- og Udlaansvirksomheder, der skulde yde deres Medlemmer rentefrie Laan, efterhaanden som de ved Hjælp af de rentefrie Laan, de fik fra Medlemmerne, blev i Stand dertil. Hele Systemet rummede en Fare for utilbørlig Forfordeling af de Medlemmer, der kom til at vente længe paa at faa Laan i Forhold til dem, der var heldigere, ligesom Betegnelsen, at Laanene var rentefrie, kunde virke i ikke ringe Grad misvisende.

Sparekassetilsynet har i Henhold til Loven i første Række paaset, at Virkegrundlaget for de paagældende Foreninger ikke indeholdt noget uklart, lovstridigt eller utilbørligt, at Virksomhederne var solvente, og at en passende Egenkapital var i Behold ved Foreningernes Godkendelse, ligesom Tilsynet maatte paase, at de godkendte Virksomheders Forhold vedblivende var saadanne, at en Fortsættelse af Virksomhederne kunde skønnes forsvarligt af Hensyn til Sparernes Interesser.

Ved Lovens Ikrafttræden fandtes 9 kollektive Sparevirksomheder, der fra Tilsynets Side blev afkrævet Vedtægter, Regnskaber samt alle nødvendige Oplysninger til Bedømmelse af Virksomhederne. Behandlingen af det saaledes tilvejebragte omfangsrige Materiale gav følgende Resultater:

Den fynske Kredit- og Spareforening maatte standse den 18. Juli 1934 og træde i Likvidation. Foreningen var insolvent, og dens Ledere ganske uegnede. Likvidationen er afsluttet med en Dividende til Kreditorerne paa 68 pCt. Sparernes Tilgodehavender udgjorde ca. 24 000 Kr.

Saa er der Grundejernes Spare- og Laaneforening, som maatte standse den 2. Oktober 1934 og træde i Likvidation. Ledelsen var ganske uegnet, og der skønnedes ikke at foreligge forsvarligt Grundlag for en Fortsættelse af Virksomheden. Sparernes Tilgodehavender udgjorde ca. 11 000 Kr. Desuden var der andre Kreditorer til et Beløb af ca. 13 000 Kr. Til Dækning heraf forelaa der en ikke indbetalt Garanti-kapital paa 29 000 Kr., der kan kræves indbetalt med 10 pCt. aarligt.

Middelstandens Bygge-Aktieselskab opgav Tanken om kollektiv Opsparingsvirksomhed og gik over til at blive et rent Ejendomsselskab.

Dansk Finansieringsforening, der ikke

var traadt i Virksomhed, opgav Forsøget paa en Videreførelse af Foreningen.

Bokas, Bygge- og Kredithjælp, Aktieselskab, der i væsentlig Grad ydede Laan mod Pant i Løsøre, maatte standse den 31. August 1934 og træde i Likvidation. Selskabet skønnedes at være insolvent, Likvidationen vil give Kreditorerne en Dividende paa ca. 25 pCt.

Dansk Laaneforening, København, maatte standse den 12. Juni 1934 og træde i Likvidation. Foreningen var insolvent, og dens Ledere ganske uegnede; to af Bestyrelsens Medlemmer er under en af Likvidator rejst Sag blevet idømt Fængsel for Bedrageri, Underslæb og Dokument-falsk. Sparernes Tilgodehavende udgjorde ca. 87 000 Kr.

Østifternes rentefri Andelsfinansiering opgav at føre Virksomheden videre og tilbagebetalte Medlemmerne deres Indskud. Senere traadte Foreningen i Likvidation, hvorigenem Medlemmerne foruden det tilbagebetalte Indskud fik Dækning for 40 pCt. af de af dem indbetalte Administrationsbidrag. Foreningen havde ikke ydet noget Udlaan. Sparernes Tilgodehavende udgjorde ca. 570 000 Kr.

Finansieringsforeningen J. A. K. blev godkendt i Juni Maaned 1935, efter at Sparekassetilsynet havde ført lange Forhandlinger med Foreningens Ledelse om en fuldstændig Ændring af Grundlaget for Foreningens Virksomhed, saaledes at Foreningen gik over til det rentebærende System. Det statusmæssige Underskud, der hidrørte fra, at Foreningens hidtidige Udlaan havde været rentefrie, bragtes ud af Verden derved, at den væsentlige Del af Laantagerne frivilligt gik ind paa fremtidig at forrente deres Obligationer, ligesom der paa anden Vis tilvejebragtes fornøden Egenkapital. I Forbindelse med Finansieringsforeningen J. A. K. staar Andelskassen J. A. K. for Kongeriget Danmark, der ligeledes er godkendt af Sparekassetilsynet, medens Afregningscentralen J. A. K., Clearing, maatte standses af Tilsynet den 16. Januar 1935 og træde i Likvidation. Afregningscentralen er insolvent.

Som den sidste af de ved Lovens Ikrafttræden bestaaende 9 kollektive Sparevirksomheder skal jeg nævne Dansk Spare- og Byggeforening. Denne Forening godkendtes den 21. Marts 1935 af Sparekassetilsynet efter forudgaaende langvarige og vanskelige Forhandlinger, idet Foreningens Ledelse i lang Tid vægrede sig ved at gaa over fra Rentefrihed til Renteberegning. Der